

tényekről tudomást vesz. Csupán azokról nem, amelyekből közvetlen konzekvenciákat kellene levonni. Bemutatja tehát a nyomort is a maga tragikus reménytelenségében. De mindég csak a kisiklottak és legfeljebb még munkanélküliekkel kapcsolatban. Érintetlenül marad tehát az illúzió, hogy abban az esetben ha már munkája van valakinek, akkor a sorsa kifogástalan. A kispolgár a nem-funkcionáló gazdasági-rendszer kárait panaszolja. A jól funkcionáló rendszer káiról nem akar tudni semmit. Nagyon szívesen sir azok felett, akik menthetetlenül a kerekek alá kerültek, mert az, hogy már segíteni nem lehet, ez egyuttal megnyugtató, mivel itt már nincs szükség segítségre.

Balázs Béla

ESZMECSERE

E rovatban szívesen ad helyet szerkesztőségünk mindazon cikkeknek, melyek valamely megjegyzést vagy vitára szolgáló anyagot tartalmaznak, valamely lapunkban vagy bármely más lapban megjelent cikkel kapcsolatban.

Hozzászólás

a „Szellemi arisztokrácia vagy szellemi munkásság“ című tanulmányhoz.

A háboru előtti gazdasági válság és maga, a háboru által létrehozott óriási anyagi és szellemi visszaesés meggyorsította azt a folyamatot, amely a mai gazdasági rendszer kialakulásával egy időben jelentkezik és párhuzamosan emelkedő tendenciát mutat a polgárság fejlődésével, de amely a polgári fejlődés sztagnálásánál nem áll meg, hanem továbbhalad: a negyedik rend szociális kibontakozását. Az emberiség történelmében a differenciálódás mellett párhuzamosan jelentkező nivellálódási törekvések már a mult század gazdasági és kulturális adottságaiban találták meg a maguk számára azokat a tudományos alapokat, melyek ugy a továbbfejlődést, mint a beteljesülést biztosítják s amelyek biztos kezekkel vezetik a negyedik rendet történelmileg meghatározott utjain. Az a gazdasági leromlás, melyet a háboru idézett elő a középosztály nagymértékű deklasszációját hozta magával. A polgári intellektuális gazdasági helyzetük kényszerítő ereje folytán egyre nagyobb tömegben tolnak a dolgozó rétegek felé és ez a gazdasági eltolódás egyre nagyobb mértékű öntudatosodáshoz vezet. A korszükséglettel tisztában levő intellektualis ifjúság tisztán látja a társadalmi-gazdasági egyensúly eltolódásának okait és ezeket az okokat nem elmázolni, hanem minél inkább kihangsúlyozni igyekszik azzal, hogy nyíltan és bátran csatlakozik az elnyomottak mozgalmához.

Az a generációs mozgalom, amelyet Lévay Endre említ cikkében tulajdonképpen a deklasszálódott szellemiség öntudatos állásfoglalása. Európaszerte megindult az egyetemi ifjuság mozgalma a munka és új életfeladatok után. Széles vonalban igyekeznek az új életfeltételeknek megfelelően új eszközök, új módszerek használatbavételével továbbhaladni a megkezdett úton. A tanulmányzó és új megismerésekre törekvő fiatalság tömegestől csatlakozik ehhez a mozgalomhoz. Társadalmi helyzetének és felelősségének tudatában nem veti sutba azokat a kötelességeket, feladatokat, melyek a szellemi vezérlettel járnak, hanem kitartóan harcol az emberiség gazdasági és kulturális továbbhaladásáért. A Jugoszláviában élő magyar egyetemi ifjuság többsége még nem ismerte fel ezeket a feladatokat. Egyetemi városainkban, ahol a szláv diákság erősen progresszív kulturális egyesületekben, önképzőkörökben nem csak a maga, hanem a társadalom kulturálisan elmaradt rétegei számára is új szellemi utakat és irányokat keres, hogy a *ma* minden hibáját megtalálja és jövőjét biztosan kiépíthesse — a magyar diákegyesületek mindenütt a haladás, a fejlődés zürös forgatagában egy, a történelemből torz csodaként ittmaradt, attavisztikus szörnyszülött módjára berzenkednek minden változás, haladás ellen.

Sok próbálkozás mondott már csődött, de mi, akik nyitott szemmel állunk az életben, még most is megkíséreljük, hogy helyes utra tereljük az itteni magyar fiatalság zürzavaros, öntudatlan mozgalmait, mert kötelességünk ezeket az önimádatukbafulladt, szüklátókörü embereket visszavezetni az élet ösvényeire. Be kell látni végre, hogy az öncsodálás és a fajimádat milyen groteszkül hat abban a nagy átfogó küzdelemben, mely *ma* az egész emberiség kulturáját veszélyeztető fasizmus ellen folyik. Be kell látni, hogy az ifjuság hivatott arra, hogy ezt a kulturát az egyre mélyülő gazdasági és szellemi válságon átmentse és megteremtse azokat az új alapfeltételeket, melyek a továbbfejlődést biztosítják.

A jugoszláviai magyar fiatalságnak kötelessége, hogy ebben a harcban szilárd álláspontot foglaljon el a béke, szabadság és haladás eszméi mellett.

Kalmár István

A demokráciának még meg kell oldani azt a problémát, hogy az emberek legjobb energiáit állítsa saját szolgálatába, miközben mindenkinek egyforma módot ad, hogy az arra nevelték és alkalmasak közül kiválassza azokat, akikkel kormányoztatni akarja magát.

Spinoza.